

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: Gunn Heidi Sorknes Holme
Telefon: +4761288322
gunn.holme@hil.no
Deres ref: 17/3153
Vår ref: 17/03716-2
Dato: 01.11.2017

Høringsuttalelse - Forslag om å etablere ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid og forslag til endringer i studiekvalitetsforskriften og forskrift om ansettelsesvilkår, vitenskapelig stillinger

Høgskolen i Innlandet har flere fagmiljøer hvor etableringen av en ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid er av interesse. Disse omfatter Den norske filmskolen, TV- og spillutdanningene samt noen av fagområdene innen lærerutdanningen. Høgskolen sentralt og de nevnte fagmiljøene stiller seg positivt til å etablere en ph.d.-utdanning innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette vil bidra til å styrke disse fagområdenes betydning og anseelse både innen det etablerte utdanningssystemet og i samfunnet generelt. På bakgrunn av et utdanningspolitisk ønske om å samordne utdanningsløpene i Europa, hadde det imidlertid vært en fordel om høringsbrevet hadde sagt noe mer om hvordan den foreslåtte graden korresponderer med internasjonale tradisjoner innen kunstutdanningene.

Høgskolen i Innlandet har ingen innvendinger angående å betegne den nye graden ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette er som høringsbrevet understreker, et godt innarbeidet begrep, og i tillegg viderefører den nye ph.d.-graden i stor grad retningslinjene i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). Høringsbrevet framhever at den nye graden skal bidra til å utmynte problemstillinger og utvikle metoder innen kunstnerisk arbeid, og at det kunstneriske produktet skal ledsages av et refleksjonsnotat. Høringsbrevet omtaler dette refleksjonsnotatet i generelle vendinger, og det vil være et framtidig behov for å lage mer fasttømrede retningslinjer for hvordan dette notatet skal utformes.

Høgskolen i Innlandet stiller seg positivt til at den nye ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid får er ramme på fire år med 25% pliktarbeid. Dette er å betrakte som en fordel for kandidatene som tas opp idet de får en bedre anledning til å bli en integrert del av fagmiljøet. Det er også grunn til tro at pliktarbeidet til ph.d.-kandidatene kan bidra til en vitalisering av de etablerte kunstutdanningene.

Høringsbrevet foreslår en rekke endringer i studiekvalitetsforskriften og forskrift om ansettelsesvilkår, vitenskapelig stillinger. Vi oppfatter disse endringene som relevante og en selvfølgelig konsekvens av å innpasse den nye graden i de gjeldende forskriftene. Samtidig er det blitt ytret en viss bekymring for at en ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid ikke må bli et ufravikelig krav når det gjelder å få førstekompetanse på kunstnerisk grunnlag, men at ordningen med å få tilkjent kompetanse basert på kunstnerisk produksjon opprettholdes.

Høgskolen anmoder imidlertid departementet om å se nærmere på utfasingen av stipendprogrammet i kunstnerisk utviklingsarbeid. Det har blitt reist spørsmål om 2021 er en for snever tidsramme for å slutføre utdanningen innen stipendprogrammet. Høringsbrevet skriver at kandidater på stipendprogrammet kan søke om overgang til den nye ph.d.-graden. Det bør etableres retningslinjer for hvilke kandidater som skal ha rett til dette skiftet.

Det er for øvrig et omfattende arbeid å etablere de nye ph.d.-programmene som ofte vil ha karakter av felles grader på tvers av nåværende institusjoner. Dette betyr at det er svært nødvendig å vurdere en videreføring av stipendprogrammet innen de nye programmene er på plass.

Vi ser fram til at ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid etableres.

Med vennlig hilsen
Høgskolen i Innlandet

Eva Bakøy
Viserektor for forskning,

Vedlegg:
Brev KD 231017 - høring kunst-phd

NASJONALT RÅD FOR KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID

(Fagstrategisk enhet under Universitets- og høyskolerådet)

c/o Norges musikkhøgskole

Postboks 5190 Majorstuen

0302 Oslo

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Oslo, 23. oktober 2017

Deres ref: 17/3153

Høringsuttalelse – forslag om å etablere ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid

Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (NRKU) har i møte 16. oktober drøftet departementets høringsnotat av 05.07.17. NRKU er glad for at saken nå har kommet så langt og ser fram til at institusjonene snart kan opprette egne ph.d.-programmer i kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette er et svært viktig videre skritt for kunstutdanningene. Vi tror også det er et viktig skritt for utdanningssamfunnet. Vi ser at de kunstfaglige kompetanseområdene blir stadig viktigere i samfunnet. En slik etablering av gradsgivende programmer på tredjesyklusnivået er derfor på sin plass.

NRKU vil samtidig uttrykke sin skuffelse over at departementet ikke har funnet mulighet til å foreslå flere stipendiatstillinger til kunstnerisk utviklingsarbeid i statsbudsjettet for 2018. Det ville vært naturlig å markere etableringen av en ny ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid med en oppbygging av stipendiatstillinger. Kunstfagene ligger betydelig bak andre fagområder i volum på tredjesyklusutdanning, og med en formell grad på plass, er det ikke lenger noen god grunn til å opprettholde en slik skjevhet. Med dagens nivå på stipendiatstillinger må vi regne med at de fleste institusjonene vil ha problemer med å tilfredsstille studiekvalitetsforskriftens krav og dermed står etableringen av nye ph.d.-programmer i kunstnerisk utviklingsarbeid i fare.

De konkrete forslagene til forskriftsendringer i høringsnotatet synes velbegrunnede og NRKU gir tilslutning til dem, med den reservasjon som følger av punkt 3 nedenfor.

NRKU har noen kommentarer til andre forhold som er nevnt i høringsnotatet:

- Det heter i notatet at Kunnskapsdepartementet foreslår at det ikke lenger tas opp nye stipendiatstillinger til stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Vi vil bemerke at NRKU har foreslått at det i en overgangsperiode vil være behov for å kunne ta opp stipendiatstillinger til stipendiatprogrammet samtidig som det tas opp stipendiatstillinger til nye ph.d.-programmer. Dette har vært begrunnet med at det ikke er realistisk å få etablert ph.d.-programmer som dekker alle fagområder med en gang. Det faktum at det er svært få tilgjengelige stipendiatstillinger og at det er kort tid til

utlysning og opptak for oppstart fra høsten 2018 forsterker dette behovet. Vi ber derfor om at det blir anledning til å ta opp stipendiater til stipendiatprogrammet i ett – to år til. I NRKU-møtet, der representanter for PKU var til stede, ble det klart at det vil være mulig å finne praktiske ordninger for videreføre opptak til stipendiatprogrammet i ett – to år.

- Den angitte fristen for fullføring av stipendiatprogrammet må forlenges tilsvarende.
- Så langt vi kan se, bør de forskriftsbestemmelser som gjelder stipendiatprogrammet videreføres så lenge det gjøres opptak til stipendiatprogrammet.
- I høringsnotatet er det gjort en henvisning til at departementet legger til grunn at fagmiljøene med undervisningspersonale rekruttert på grunnlag av kunstneriske kvalifikasjoner består av fagområder listet opp i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Det hersker noe uklarhet om hvilke konsekvenser dette har og det er behov for en klargjøring av dette. Vi vil gi uttrykk for at de fagområdene som er listet opp i den nevnte forskriftens § 1-1 annet ledd for så vidt kan fungere som en opplisting av fagområder i den sammenheng de står, men de er ikke en naturlig inndeling for avgrensning av fagområder for fagmiljøer knyttet til nye doktorgradsprogrammer i kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Vi vil samtidig nevne at det også er behov for endring av § 1-4 annet ledd i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Dette har for så vidt ingen hast, og det kan være grunn til samtidig å se på utformingen av den overfor nevnte § 1-1 annet ledd, særlig hvis den skal ha den definerende betydning for fagområder for fagmiljøer knyttet til doktorgradsprogrammer som departementet synes å legge opp til.

Vi vil avslutningsvis be om at departementet behandler forskriftsendringene så raskt som mulig. Det haster med forskriftsfesting av den nye ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid dersom institusjonen skal rekke nødvendige prosesser for å kunne ha programmer på plass til høsten 2018.

Med vennlig hilsen

Peter Tornquist
rektor, Norges musikkhøgskole
leder av NRKU

Kjetil Solvik
studie- og FoU-sjef, Norges musikkhøgskole
sekretær for NRKU

Kopi til

- Universitets- og høyskolerådet
- Program for kunstnerisk utviklingsarbeid